

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Херсонський державний університет
Освітня програма	23701 Філологія (українська мова та література)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Херсонський державний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	23701
Назва ОП	Філологія (українська мова та література)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.01 українська мова та література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Загнітко Анатолій Панасович, Дяченко Наталія Миколаївна, Федик Тамара Олександрівна, Похилук Олена Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	01.03.2021 р. – 03.03.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://www.kspu.edu/About/Faculty/IUkrForeignPhilology/IPhilologyJournalizm/Eduprograms/035.aspx>

Програма візиту експертної групи <http://www.kspu.edu/>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Загальне враження від ОП «Філологія (Українська мова та література)» та організації освітнього процесу в ХДУ є позитивним. Розглядана ОП забезпечує якісну філологічну підготовку здобувачів вищої освіти та має чіткі перспективи розвитку й удосконалення. Цілі освітньої програми суголосні з місією та стратегією університету, ця єдність та відповідність є реальним механізмом досягнення успіху ОП в цілісній системі університету як єдиного освітнього простору. Структура та зміст ОП відповідає предметній області зазначеної спеціальності, логічно побудована, що дає змогу досягти заявлених програмних результатів навчання. Містить достатньо ефективні інструменти формування індивідуальної освітньої траєкторії студентів. Доступ до освітньої програми вступників не містить дискримінаційних положень, правила прийому оприлюднені на сайті. Форми і методи навчання та викладання ґрунтуються на принципах академічної свободи й студентоцентризму, сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та програмних результатів навчання. Форми контрольних заходів і критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є достатньо зрозумілими, дають змогу встановити досягнення здобувачами вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та ОП загалом. ХДУ докладає зусиль для популяризації академічної доброчесності. Наявна матеріально-технічна база, безоплатний доступ до неї учасників освітнього процесу та наявні людські ресурси дають змогу досягнути визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Освітнє середовище є безпечним, а забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти є достатньо прозорим та дієвим. Стейкхолдери беруть участь в розробленні та удосконаленні програми й готові до продовження співпраці із ЗВО для побудови якісного освітнього середовища. Заслугує на увагу добре організована загалом і в умовах дистанційного навчання зокрема комунікація між усіма учасниками освітнього процесу, прозорість і публічність діяльності ХДУ під час реалізації ОП. Наявні окремі слабкі сторони освітньої програми не знижують загального позитивного враження, натомість визначають перспективи для її вдосконалення.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Відповідність цілей ОП місії та стратегії ХДУ, комунікування цих цілей в академічному та зовнішньому середовищі функціонування ЗВО, їхня актуальність та реалістичність. 2. Врахування тенденцій розвитку спеціальності, потреб ринку праці, а також галузевого та регіонального контексту під час проєктування ОП. 3. Особливістю програми є поєднання якісної філологічної підготовки з педагогічною складовою, що підвищує конкурентоспроможність та розширює можливості для працевлаштування випускників ОП в регіоні. 4. У ЗВО наявна сучасна матеріально-технічна база й інформаційні ресурси з безперешкодним і безоплатним доступом до них. 5. Освітнє середовище безпечне для життя і здоров'я здобувачів і дає змогу задовольнити їхні потреби. 6. Ефективне функціонування інституту кураторства, що покращує організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОП. 7. Вдало організована в ХДУ система антикорупційної політики та інформування учасників освітнього процесу щодо попередження конфліктних ситуацій. 8. Ефективне використання інформаційно-аналітичної системи управління освітнім процесом (ІАС), освітнього середовища KSUOnline, проєкту "Херсонський віртуальний університет". 9. Правила щодо прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу чіткі, зрозумілі, оприлюднені на сайті ЗВО. 10. Заслугує на увагу політика відкритості та публічності ХДУ, перманентність і багатоканальність надання усієї необхідної інформації про навчання і викладання за чинною ОП, зокрема на сайті ХДУ, KSUOnline, на офіційних сторінках у соціальних мережах, у Телеграм-каналі «KSU Talks» тощо. Пропонований контент достатній для того, щоб забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за ОП. 11. У ХДУ послідовно дотримуються процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, зовнішні стейкхолдери долучаються до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери, ХДУ забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки й пропозиції. 12. Для ознайомлення зі змістом освітніх компонент запроваджено практику створення силабусів. 13. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими й дозволяють встановити рівень навчальних досягнень студентів, визначено чіткі й зрозумілі правила проведення контрольних заходів, які визначають порядок оскарження результатів і які послідовно дотримуються, визначено відчутна політика, стандарти й процедури дотримання академічної доброчесності, в університеті використовуються відповідні технологічні рішення як інструменти протидії її порушенням. 14. НПП є кваліфікованими викладачами, які постійно самовдосконалюються й розвиваються в професійній сфері та забезпечують досягнення задекларованих програмою цілей та ПРН.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Вивчення закордонного досвіду реалізації аналогічних освітніх програм відбувається тільки шляхом участі в наукових проєктах, під час стажування. Саме тому рекомендуємо при перегляді ОП більш активно вивчати та враховувати досвід аналогічних закордонних ЗВО. 2. Рекомендуємо удосконалювати практику врахування інтересів та пропозицій різних груп стейкхолдерів при перегляді цілей та програмних результатів навчання. 3. У корпусах II та V, у яких відбувається освітній процес за ОП, доступ для осіб з особливими освітніми потребами обмежений. Рекомендуємо продовжувати розвивати інклюзивну інфраструктуру факультету та ХДУ загалом. 4. Рекомендуємо контролювати навчально-інформативний контент офіційного сайту ХДУ на предмет дотримання норм сучасної української літературної мови та усунення технічних недоглядів. 5. Для формування єдиного та ефективного освітнього простору та удосконалення комунікації між структурними підрозділами новоствореного факультету української й іноземної філології та журналістики доцільно подбати про їх розміщення в стінах одного навчального

корпусу. 6. Для розширення функціональних можливостей Інтернет-технологій в освітньому процесі рекомендуємо продовжити роботу над удосконаленням Інтернет-інфраструктури факультету та ХДУ загалом. 7. Рекомендуємо удосконалити серверні можливості офіційного сайту ХДУ, зокрема переглянути спосіб прикріплення документів до лінків на них з метою усунення їх автоматичного завантажування на персональний комп'ютер користувача без можливості попереднього перегляду, що створює певні незручності в роботі з сайтом ХДУ. 8. Рекомендуємо також завершити роботу з реорганізації офіційного сайту ХДУ, унормування назв усіх структурних підрозділів новоствореного факультету української й іноземної філології та журналістики з метою уникнення розбіжностей у достовірності інформації. 9. Рекомендуємо розглянути можливість залучати професіоналів, експертів галузі та представників роботодавців до аудиторних занять на постійній основі; розширювати практику лекційних занять від гостьових професорів; на офіційному сайті університету висвітлювати інформацію про всі заходи, проведені із залученням роботодавців чи професіоналів-практиків. 10. На сайті відсутня порівняльна таблиця внесених до ОПП пропозицій щодо її вдосконалення. Рекомендуємо оприлюднювати на офіційному сайті ХДУ не лише результати опитувань здобувачів або інших стейкхолдерів щодо ОПП, а й аркуш змін із порівняльною таблицею внесених до ОПП пропозицій щодо її вдосконалення за наслідками внутрішнього й зовнішнього моніторингу якості навчання і викладання. 12. Розташування нормативних документів на сторінці випускових кафедр, факультету загалом для пересічного студента є непрозорим, що ускладнює їх пошук та вивчення. Рекомендуємо викладати у відкритий доступ скан-копії оригіналів документів; удосконалити навігацію по сайту і полегшити доступ до інформації, наприклад, на сторінці «Нормативна база» розмістити всі необхідні матеріали.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОПП має чітко визначені цілі, що передбачають підготовку фахівців, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми, що передбачає проведення досліджень і здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, у діяльності, пов'язаній із аналізом, творенням (зокрема перекладом) та оцінюванням письмових і усних текстів різних жанрів та стилів, організацією успішної комунікації різними мовами. Формування загальних та фахових компетентностей для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього, дослідницького та інноваційного характеру в галузі лінгвістичної та літературознавчої наук та методики вищої школи, здатності до педагогічної діяльності в закладах вищої освіти. У доповненні ґрунтовної філологічної та науково-дослідницької підготовки студентів психолого-педагогічною та методичною розробники вбачають унікальність ОПП. У відомостях про самооцінювання зв'язок цілей ОПП з місією та стратегією ЗВО описано з посиланням на відповідні документи, зокрема Статут ХДУ (<https://cutt.ly/ugIAiGR>), стратегічний план розвитку ХДУ на 2018-2023 рр. (<https://cutt.ly/PgIAo8h>) та включений до нього перспективний план розвитку факультету (с. 114-117), Положення про організацію освітнього процесу в ХДУ (наказ від 02.09.2020 №789-Д) (<https://cutt.ly/XgIAo9N>) є основою формулювання цілі ОПП, яка відповідає головному стратегічному напрямку – створення простору для надання якісної освіти європейського рівня відповідно до міжнародних стандартів фахових компетентностей. Відданість місії та стратегічним цілям розвитку університету під час зустрічей з ЕГ демонстрували як представники адміністрації ЛНУ, так і розробники ОПП. На основі викладеного можемо зробити висновок про відповідність цілей ОПП місії та стратегії університету, комунікування цих цілей в академічному та зовнішньому середовищі існування ЗВО, їхню актуальність та реалістичність.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час зустрічей з розробниками ОПП було з'ясовано, що потреби та інтереси стейкхолдерів вивчали та враховували. Як зазначено в ОПП, до складу робочої було включено й здобувачів освіти, і роботодавців. ЕГ мала змогу переконатися в активному залученні роботодавців до обговорення ОПП та врахування розробниками її пропозицій щодо структури, обсягу й змісту практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Крім того, інтереси студентів вивчали шляхом опитувань на рівні факультету за дисциплінами наприкінці останнього семестру минулого навчального року; роботодавців та представників академічної спільноти запрошували здійснити експертне оцінювання змісту ОПП (ЕГ надано відповідні рецензії та відгуки). Зауважимо, що в ХДУ розроблено Положення про освітню програму (<https://cutt.ly/JgIZNmJ>). У розмові з різними фокус-групами ЕГ пересвідчилася,

що положення цього документу послідовно дотримуються. Отже, на думку ЕГ, вивчення потреб стейкхолдерів та залучення їх до обговорення ПРН та ОК на етапі проектування ОПП мало справжній, а не формальний характер.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Структура, змістове наповнення ОПП свідчать про глибоке розуміння її розробниками сучасного стану розвитку українського мовознавства та літературознавства. Розробники ОПП є активними науковцями, мають досвід реалізації дослідницьких проєктів. Цілі ОПП дозволяють випускнику бути конкурентоспроможним на ринку праці, адже передбачають комплексне набуття фундаментальних знань та практичних навичок, що дозволять реалізувати себе в науковій, викладацькій, комунікаційній діяльності. Запити ринку праці вивчаються через взаємодію з роботодавцями (угоди про співпрацю було надано ЕГ для ознайомлення). ХДУ - єдиний у регіоні ЗВО, де здійснюється підготовка бакалаврів з української філології, що свідчить про актуальність ОПП для ринку праці Херсонщини. Підтвердженням врахування галузевого та регіонального контексту існування ОПП є те, що цілі й ПРН ОПП відповідають Стратегії розвитку Херсонської області на період 2021-2027 років і України в цілому. Так, у п.2.2. стратегічної цілі "Демографічний та просторовий розвиток" визначено завдання забезпечити підготовку кваліфікованих кадрів для потреб ринку праці (<https://cutt.ly/IgIMoYn>), що збігається з метою ОПП. Регіональний аспект функціонування ОПП відображено в окремих модулях ОК. У відомостях самоаналізу зазначено, що здобувачі освіти мають можливість розширювати свої знання про регіон, досліджувати його історію, культуру, літературу, мовні традиції через проблемну групу «Поетика письменників Херсонщини і діаспори», «Літературну студію імені В. Вишиваного» та через апробацію результатів наукових досліджень у літературно-науковому збірнику «Вісник Таврійської фундації». Під час відеобесіди зі здобувачами ЕГ підтвердила інформацію про їх залучення до наукових досліджень мовно-літературних матеріалів регіонального характеру. Тематика курсових робіт також відображає регіональний аспект. Опановуючи обов'язкові та вибіркові ОК, студенти мають можливість поглиблено ознайомлюватися із новітніми течіями лінгвістики та літературознавства, основами наукової комунікації іноземними мовами, філософією та методологією сучасної науки, методиками викладання філологічних дисциплін у ЗВО. У розмові з гарантом ОПП було з'ясовано, як саме при проектуванні ОПП було творчо опрацьовано досвід аналогічних вітчизняних ОПП. За основу було взято аналогічні ОПП ЗНУ, КУ ім. Б. Грінченка, ЛНУ ім. І. Франка та ОНУ ім. І. Мечникова. Вивчення закордонного досвіду реалізації аналогічних освітніх програм відбувається шляхом участі в наукових проєктах, під час стажування.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОПП "Філологія (Українська мова та література)" в редакції 2020 р. відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 "Філологія" галузі знань 03 "Гуманітарні науки" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого Міністерством освіти і науки України. ОПП забезпечує досягнення всіх ПРН, визначених у відповідному стандарті.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. Відповідність цілей ОПП місії та стратегії університету, комунікування цих цілей в академічному та зовнішньому середовищі функціонування ЗВО, їхня актуальність та реалістичність. 2. Врахування тенденцій розвитку спеціальності, потреб ринку праці, а також галузевого та регіонального контексту під час проектування ОПП. 3. Вивчення потреб стейкхолдерів та залучення їх до обговорення ПРН та ОК ОПП має справжній, а не формальний характер. 4. Освітньо-професійна програма дає змогу досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 035 "Філологія" галузі знань 03 "Гуманітарні науки" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. Вивчення закордонного досвіду реалізації аналогічних освітніх програм відбувається тільки шляхом спільної участі в наукових проєктах, під час стажування. Саме тому рекомендуємо при перегляді ОПП більш активно вивчати та враховувати досвід аналогічних закордонних ЗВО. 2. Удосконалювати практику врахування інтересів та пропозицій різних груп стейкхолдерів при перегляді цілей та програмних результатів навчання.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

На основі викладеного можемо зробити висновок про загальну відповідність ОПП вимогам Критерію. Виявлені недоліки, зокрема необхідність більш активного вивчення та врахування досвіду аналогічних закордонних ОПП, а також необхідність удосконалення практики врахування інтересів та пропозицій різних груп стейкхолдерів при перегляді цілей та програмних результатів навчання, суттєво не впливають на загальну якість освітньої програми.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП становить 240 кредитів. ЗВО керувався пп. 14 п.1 ст. 1 ЗУ «Про вищу освіту». Загальний обсяг обов'язкової освітньої компоненти становить 180 ЄКТС, вибіркового – 60, що відповідає п. 4 ст. 5 ЗУ «Про вищу освіту». Обсяг практичної підготовки становить 15 кредитів. Аналіз ОП показав, що її обсяг загальною та окремих освітніх компонентів, зокрема у кредитах ЄКТС, відповідає Положенню ЗВО «Про організацію освітнього процесу в Херсонському державному університеті» (<https://cutt.ly/pgOcmAB>; наказ № 708-Д від 02.09.2020), а також Стандарту першого (бакалаврського) рівня – бакалавра оз «Гуманітарні науки» 035 «Філологія» (<https://cutt.ly/SlMRuhd>), що відбито в самій ОП (<https://cutt.ly/Ogn8J2h>), останні зміни в яку внесені 08.06.2020 (протокол № 13 засідання кафедри мовознавства факультету української філології та журналістики і протокол № 12 від 25.06.2020 Вченої ради ХДУ та наказ № 627-Д від 06.07.2020). У затверджених варіантах НП за освітньою програмою у 2017 році зазначено вихідні дані засідання Вченої ради ЗВО, а за 2020 рік – відсутня ідентифікація за номером протоколу Вченої ради ЗВО, датою засідання (<https://cutt.ly/SlMRuhd>). В ОП 2017 усі практики ((3.1.) навчальна (6 ЄКТС) і (3.2.) виробнича (9 ЄКТС)) належали до вибіркового блоку, а в ОП 2020 їх віднесено до нормативної частини (ОК 29 та ОК 30 відповідно) зі збереженням ЄКТС і тривалості в межах відповідних семестрів та місця в Логіко-структурній схемі. Наскрізна програма практики є лише за 2020 (17.09.2020 <https://cutt.ly/QlMOqRn>), а в матриці (4) відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми ОП 2017 ніяк не відбито, бо шифри не можуть бути ідентифіковані.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Експертна група дійшла висновку, що зміст освітньої програми має відповідну чітку структуру. Освітні компоненти програми формують логічну взаємопов'язану цілісність і сукупно дають змогу досягти заявлених цілей та заявлених програмних результатів навчання за освітньою програмою, що акредитується. Для оволодіння загальноосвітніми компетентностями введено в ОП 2020 ОК 1 «Філософія» (ЗК 1, 3, 4, 5 – у силабусі не відбиті); ОК 2 «Історія України та української культури» (ЗК 1, 2), ОК 4 «Безпека життєдіяльності (безпека життєдіяльності, основи охорони праці та цивільний захист) та екологічна безпека» (ЗК 2 – ЗК 8), у силабусі наголошені також ЗК 12 і ЗК 13, що не відбито в «4.Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми», натомість – у ній констатовані ЗК 9 і ЗК 10, чого немає в силабусі. В ОП 2017 таку функцію виконують ОК соціально-гуманітарного циклу 1.1.1 «Філософія» (ЗК 1, 5, 7, 11, 12 – у РПНД не відбиті), 1.1.3 «Історія України та української культури» (ЗК 8, 12, 14 – у РПНД не відбиті), частини 1.2.1. «Екологія» (ЗК 5,7 – за РПНД, а в ОП не відзначена жодна). На оволодіння фаховими (спеціальними) компетентностями орієнтовані в ОП 2017 чотирнадцять ОК (156,5 ЄКТС), з-поміж них 1.3.5 «Сучасна українська літературна мова» (28 ЄКТС), 1.3.6 «Історія української літератури» (28 ЄКТС) та ін. Наявна розбіжність в обсязі ЗК – в ОП 2017 для 1.3.5 їх визначено сім, а в 4 матриці – лише чотири, в ОП 2020 для ОК 16 визначено п'ять ЗК (за матрицею) і за силабусом – ЗК 3, 5, 7, 8, 11. У переліку силабусів ОП 2020 відсутні окремі складники ОК 16, які наявні в переліку ОП 2017: СУЛМ, Морфологія; СУЛМ. Просте речення; СУЛМ. Складне речення <https://cutt.ly/Bl3gokm>. ОК розподілені за курсами та семестрами. Текстуально розподіл представлено в підрозділі 2.2. ОП «Структурно-логічна схема ОПП». В ОП залежні зв'язки текстуально не уявлені, подібне наявне і нижці структур силабусів: ОК 17 «Історія української літератури», а з-поміж складників цього ОК часто відсутнє наголошення ЗК та ФК: силабус Історія української літератури (І половини XIX століття». Наявні також розбіжності між ЗК, ФК та ПРН у силабусах та ОП (відповідних матрицях): ОК 11 «Вступ до літературознавства» та ін., збіг у нумерації ОК між ОП та силабусами: ОК 12 Орфографічний практикум (ОП 2020), а в силабусі – ОК 11. «Структурно-логічна схема ОПП» ОП 2017 зазнала істотних змін в ОП 2020: у першій вона

нагадувала структурно навчальний план, а в ОП 2020 – вона набула видозміни з внутрішнім відбиттям зв'язків між ОК, наголошенням лінійної послідовності. Знято також обов'язкові ОК, які не орієнтовані на предметну область ОП: 1.3.10 «Методика викладання української мови» (4 ЄКТС), 1.3.11 «Методика викладання української літератури» (4 ЄКТС). Рекомендації: відкорегувати силабуси щодо ОП в аспекті опанування загальних та фахових компетентностей, кореляцію ОК з відповідними ПРН.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз описів навчальних дисциплін дає підстави стверджувати, що ОК 1 – ОК 5 за ОП 2020 (дисципліни циклу загальної підготовки), ОК 6 – ОК 26 (дисципліни циклу професійної підготовки), а також значна частина вибіркового ОК більшою мірою відповідають предметній області спеціальності 035 Філологія Спеціалізація 035.01 Українська мова та література. ОП 2017 та ОП 2020 повністю симетричні <https://cutt.ly/Rl3nyLE>.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ОПП передбачено право здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін – 25,4 % (61 ЄКТС із 240) в ОП 2017, а в ОП 2020 – 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС. В ОП 2017 вибіркові дисципліни містилися в НП 2017 <https://cutt.ly/ml3FTvX> з чітким їхнім найменуванням, а в ОП 2020 - наведена лише кількість, самі ж навчальні дисципліни з відповідним найменуванням та анотуванням розміщено на KSU Online <https://cutt.ly/al3GEkO>, де кожний здобувач може вільно пройти увесь процес реєстрування та запису на відповідні ОК. ОП 2020 містить 13 вибіркового ОК, з-поміж яких 3 визначено як навчальні дисципліни загальної підготовки, а 10 – як професійної підготовки. Як засвідчив фінальний брифінг, ЗВО працює над удосконаленням вибору ОК із тим, за словами ректора О. Співаковського, щоб здобувачі могли обирати певні сертифікатні освітні програми. Анкета щодо оцінки якості освітнього процесу ОПП («Якість ОП») здобувачів вищої освіти <https://cutt.ly/TgW5AJsC> дає змогу висловити власне критичне бачення щодо ОП загалом та окремих ОК зокрема, запропонувати зміни до ОП (Що, на Вашу думку, варто змінити в ОП?). Спілкування зі здобувачами вищої освіти та представниками студентського самоврядування цілком підтвердило цей факт. Студентка з курсу СО Бакалавр ОП Філологія (українська мова і література) була залучена до розробки ОПП 2020 (витяг із протоколу засідання кафедри мовознавства № 13 від 08.06.2020 <https://cutt.ly/bl3KSLK>; в усіх інших протоколах зафіксована її ж участь). На зустрічі студенти зазначили, що вони можуть обрати дисципліни за вільною процедурою. Також формування індивідуальної освітньої траєкторії може реалізовуватися через вибір теми курсового дослідження та наукового керівника, що досягнуто цього року. Вибір навчальних дисциплін регламентований «Положенням про порядок і умови обрання освітніх компонентів/навчальних дисциплін за вибором здобувачами вищої освіти у Херсонському державному університеті» (затверджене 04.06.2020 наказом № 511-Д) <https://cutt.ly/bgWQS5N>, яким передбачене й перезарахування освітніх компонентів/навчальних дисциплін, здобутих у ЗВО-партнері (розділ 3).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти – практики, які включені до ОП як окремі освітні компоненти: 3.1 Навчальна практика (6 ЄКТС) та 3.2 Виробнича практика (9 ЄКТС) в ОП 2017 та ОК 29 і ОК 30 відповідно в ОП 2020. За чинною Наскрізною програмою практики (27.09.2020 <https://cutt.ly/Ol3XKnA>) визначено основний зміст навчальної (навчальних: Літературно-фольклорна / діалектологічна практика і Літературно-краєзнавча / соціолінгвістична практика – з правом вибору здобувачем) та виробничої практик (наданий щоденник лише педагогічно орієнтованої практики), складники, які відповідають заявленим загальним і фаховим компетентностям і компоненту предметної області ОПП. Питання стосується структури навчальних практик в ОП 2021: якщо вони переміщені до обов'язкових ОК, то необхідно чітко вказати, які дві з чотирьох заявлених стають нормативними. До того ж перелік ЗК, ФК і ПРН в усіх навчальних практиках важко узагальнити, оскільки внутрішньо він позбавлений кореляції, пор.: Літературно-фольклорна – ЗК 5, 6, 7, 8, 11, ФК 7, 10, ПРН 1, 2, 3, 12, 15 і Літературно-краєзнавча (ЗК 5, 7, 9, 12, ФК 6, 8, 9, ПРН 1, 3, 5, 13 – порівнювані літературні практики), а в Діалектологічній практиці – ЗК 1, 2, 5, 7, ФК 2, 9, 15, ПРН 2, 6, 9, 18, 22 і відповідно в Соціолінгвістичній (ЗК 5, 6, 7, 8, 11, ФК 2, 4, 7, 10, ПРН 2, 3, 9, 11, 12, 15, Тому встановити кореляцію навчальної (навчальних) практик у матриці не видається можливим. Необхідно чітко встановити перелік навчальних практик. Певна невідповідність спостерігається в обсязі кредитів у Виробничій практиці (ОК 30) – в ОП 2020, а в ОП 2017 – ОК 3.1, оскільки в програмі наскрізної практики описано лише педагогічно орієнтована практика <https://cutt.ly/dl7Qzfj> (надано щоденник лише такої практики (див. перелік документів у додатку), що можна із застереженнями віднести до ОП 2017, де наявні методичні ОК, але аж ніяк до ОП 2020. Позитивним вбачається чітко з'ясована база практики (ВД «Гельветика» <https://cutt.ly/dl7Qzfj>), хоча цілком реальним і бажаним є розширення баз можливого проходження виробничої практики, оскільки в паспортах баз практики вказані лише школи, ліцеї та ін. Рекомендації: визначити обов'язкові навчальні практики та відбити це в ОП, її матрицях та логіко-структурній схемі.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Гарант ОПП Гайдаєнко І. висловила міркування, що проєктна група і група забезпечення ОПП робить акцент на соціальних навичках, пов'язаних із філологічною та викладацькою діяльністю, що зокрема сприяє досягненню цілі ОПП та визначених ПРН 3, 14, 18. Частина ОК спрямовані на формування у здобувачів конкретних соціальних навичок (наводимо найважливіші): комунікації (ОК 1, ОК 4, ОК 9), праця в команді (ЗК 8), що актуалізовано в ОК 2 – 5 та ін.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої програми реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів. Загальний обсяг ОПП становить 240 ЄКТС, з яких 180 ЄКТС – загальний обсяг обов'язкової освітньої компоненти, 60 ЄКТС – вибіркові навчальні дисципліни. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин і включає в себе аудиторну та самостійну роботу. На самостійну роботу в середньому відводиться 65,3% від загального обсягу дисципліни. На кафедрах є розроблені методичні матеріали, що забезпечують організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Обсяги, форми й методи самостійної роботи регламентовані «Про організацію самостійної роботи студентів у Херсонському державному університеті» (наказ № 426-Д від 02.07.2016) <https://cutt.ly/OgOnWK2>. Обсяг обов'язкових компонентів ОПП визначений «Положенням про освітню програму в Херсонському державному університеті» (наказ №242-Д від 03.03.2020 (на сайті відсутнє; Додаток, с. 10–12). Аналіз силабусів ОК за ОП 2020 та РПНД за ОП 2017 засвідчує, що обсяг ОК у кредитах відповідає передбаченому обсягу навчального матеріалу, запропонованому для опрацювання. Здобувачі під час розмови у фокус-групі підтвердили, що обсягу навантаження достатньо для досягнення ПРН. Позитивно здобувачі оцінюють готовність ЗВО удосконалювати ОПП, зокрема самостійно обирати тему курсового дослідження, наукового керівника, доповнювати перелік вибіркових навчальних дисциплін. Кожний силабус за ОП 2020 та РПНД за ОП 2017 містить дані про вивчення ОК, які передбачають визначення годин, відведених на лекції, практичні заняття, самостійну роботу та ін. Чітко схарактеризовані критерії оцінювання з визначенням ваги кожного складника. В ОП 2017 вибіркові ОК вмонтовано в її структуру, а в ОП 2020 – подано в кінці <https://cutt.ly/tl77jfl>, до того ж здобувачі самостійно можуть обрати навчальні на відповідному ресурсі ЗВО <http://ksuonline.kspu.edu/>. Загалом обсяг ОПП не перевищує норму, встановлену ЗУ «Про вищу освіту», а фактичне навантаження здобувачів є відповідним для досягнення цілей і ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти на акредитовуваній ОПП за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Дотримання чинної нормативної бази, забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти, залучення здобувачів до опрацювання ОПП 2020, досяжність більшості ПРН – позитивні практики ОПП. Наявність бази виробничої практики.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони ОНП: – відсутність текстуально виражених зв'язків між ОК в ОПП; – неувизначені зв'язки між ОК у тексті окремих силабусів (ОП 2020) та РПНД (ОП 2017); – неузгоджений перелік ЗК і ФК в ОПП і силабусах, РПНД; – відсутність чіткого встановлення навчальних практик та відбиття їх ЗК, ФК, ПРН в ОП. ЕГ рекомендує: –

забезпечити перегляд окремих силабусів (ОП 2020) і РПНД (ОП 2017) для встановлення корелятивності між їхніми ЗК, ФК і ПРН в межах відповідних матриць ОП 2020; – текстуально увиразнити зв'язки між ОК в ОПП; – інформувати здобувачів вищої освіти щодо можливості виконання індивідуальних творчих завдань (проектів), обсягу балів на їх виконання для повноцінної реалізації методики накопичення балів у межах студентоцентрованого навчання.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Висловлені побажання не стосуються критичних недоліків, можуть бути виконані в робочому порядку, таким чином ОПП загалом відповідає 2 критерію.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Особливості вступу на навчання за ОПП Філологія (Українська мова та література) регламентовані «Правилами прийому на навчання до Херсонського державного університету в 2021 році» (наказ № 1302-Д від 29.12.2020 <https://cutt.ly/ozelRvj>), які деталізовані в Додатках 3, 4, 6, що розміщені на офіційному вебсайті ЗВО (<https://cutt.ly/dzezYYa>). Ці правила розроблені відповідно до «Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2021 році» з відповідними змінами, доповненнями й уточненнями. Згідно з «Правилами прийому на навчання до Херсонського державного університету в 2021 році» <https://cutt.ly/ozelRvj> на ОПП можуть вступати особи, які здобули повну загальну середню освіту, водночас визначена мінімальна кількість балів для участі у конкурсі, вагові коефіцієнти конкурсних предметів вступників (Додаток 1 до Правил прийому <https://cutt.ly/OzexmPF>). У розділі VI. «Порядок прийому заяв та документів для участі у конкурсному відборі до Херсонського державного університету» встановлені особливості подання документів в електронному реєстрі та в паперовій формі, оприлюднено також терміни перебігу вступної кампанії. Експертна група пересвідчилася, що правила прийому на навчання за ОПП є чіткими, мають належний рівень оприлюднення, постають зрозумілими, а також такими, що не містять дискримінаційних положень та відповідають чинному законодавству.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за освітньо-професійною програмою Галузь знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальність 035 Філологія спеціалізація 035.01 Українська мова та література ОП Філологія (українська мова та література) враховують особливості самої освітньої програми. Процедура вступу, деталізована в розділі VI. «Порядок прийому заяв та документів для участі у конкурсному відборі до Херсонського державного університету», а в розділі VII «Конкурсний відбір, його організація та проведення» скваліфіковані умови відбору на відповідну ОПП. У додатках (1, 3, 4 та ін.) деталізовані процедурні моменти переведення середніх балів у 100-бальну, перелік спеціальностей, яким надається особлива підтримка і т. ін. Водночас визначені закономірності повторного та поновлення навчання, схарактеризовані умови подання заяв для зарахування на бюджетну форму навчання, наведено вичерпний список вартості навчання на ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група встановила, що визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та наукових установах, урегульовано «Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Херсонського державного університету» (наказ №592-Д від 26.06.2020). За твердженням гаранта ОПП Гайдаєнко І., здобувачі вищої освіти ОПП поки що за кордоном не навчалися й не стажувалися, але випускова кафедра працює в цьому напрямку (створено «Центр українсько-польських студій»), вивчає можливості залучення здобувачів до програми «подвійних дипломів» тощо. У фокус-групі зі здобувачами вищої освіти ЕГ переконалася в бажанні студентів брати участь у різних програмах з академічної мобільності. Загалом правила й процедури є чіткими та зрозумілими.

Водночас, відсутність прецедентів визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та наукових установах, здобувачами вищої освіти цієї ОПП унеможлиблює встановлення фактів послідовного дотримання таких процедур і правил у ЗВО.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті у Херсонському державному університеті» (<https://cutt.ly/tgEjuob>). Зокрема, порядок і процедура визнання результатів неформальної освіти, представлені у п. 2 (с. 3-4), є чіткими й зрозумілими. Експертна група не мала змоги пересвідчитися у доступності цих правил і процедур для всіх учасників освітнього процесу, а також послідовності їхнього дотримання, оскільки відсутні такі прецеденти серед здобувачів вищої освіти ОПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Нормативна забезпеченість і врегульованість питань, пов'язаних із доступом до ОПП та визнання результатів навчання, зокрема, отриманих в інших ЗВО або в неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Відсутність реалізації мобільності здобувачів освіти. Експертна група рекомендує активізувати роботу з мобільності здобувачів вищої освіти за ОПП

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Загалом ОПП відповідає вимогам, представленим у Критерії 3, а наявні слабкі сторони не є критичними.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Процес навчання і викладання за ОП регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в ХДУ» (<http://kspu.edu/1/EduProcessKSU.aspx>). Як засвідчили відомості самоаналізу та зустрічі з представниками фокус-груп, в основі навчання і викладання за розгляданою ОП лежить студентоцентризований підхід. Останній спирається на принципи академічної свободи викладачів у виборі методів навчання та викладання, основними з-поміж яких є пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу та дослідницький метод. Перераховані методи сприяють досягненню заявлених ПРН, НПП намагаються адаптувати їх до потреб кожного студента зокрема. Відповідно до внутрішніх нормативних документів ХДУ, які корелюють зі ст. 40, 41 ЗУ Про вищу освіту, здобувачі мають змогу впливати на процес забезпечення якості освіти. Це зафіксовано в пунктах 1.16, 2.2, 4.2 «Положення про студентське самоврядування Херсонського державного університету», затвердженого рішенням загальноуніверситетської конференції студентів ХДУ, протокол № 1 від 07.10.2020 р. (<http://www.kspu.edu/About/studparlament.aspx>); пункті 2.3 «Положення про наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених ХДУ» (<http://www.kspu.edu/NewScienceActivity/position.aspx>). Зауважимо, що через розміщення цих положень (як і інших нормативних документів закладу) у різних вкладах доступ до необхідної інформації ускладнений. Політика студентоцентризму в ЗВО представлена й через систематичний моніторинг шляхом опитування здобувачів вищої освіти про якість освітніх програм та напрямки її

покращення. Результати останнього опитування щодо ОПП свідчать про задоволеність якістю ОПП, її змістом та порядком вивчення освітніх компонент. Навчання і викладання за ОПП повністю виправдало очікування 75% опитаних здобувачів, 25% задоволені частково. Негативних відповідей не зафіксовано (<http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/035%20бакалавр.pdf?id=7eb19a06-9a0a-49c0-8126-49c3240c98eb>). ХДУ створює умови на задоволення потреб здобувачів в отриманні якісних освітніх послуг в умовах пандемії COVID-19 (наприклад, Наказ від 30.12.2020 № 1312-Д «Про організацію роботи університету на період встановлення карантину до 28 лютого 2021 року» http://www.kspu.edu/Legislation/Normative_decrees_and_orders.aspx та ін.). Академічна свобода здобувачів вищої освіти реалізується через можливість вибудовувати власну освітню траєкторію, будучи вільним у виборі ВК ОП (не менше 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС), тематики та керівника курсових робіт <http://www.kspu.edu/About/Faculty/IUkrForeignPhilology/IPhilologyJournalizm/naykovarobotastudentiv.aspx>.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На зустрічах із представниками фокус-груп здобувачі й викладачі виявилися одностайними в тому, що вся необхідна інформація щодо цілей, змісту, ПРН, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів є доступною і зрозумілою. Вона представлена у формі силабуса, оформленого згідно з вимогами «Положення про силабус», http://www.kspu.edu/About/AcademicCouncil/Materialy_zasidan/zasidannya_27042020.aspx, відповідної дисципліни й розміщена на інтернет-сторінках кафедри української філології та журналістики у вкладці «Студенту» <http://www.kspu.edu/About/Faculty/IUkrForeignPhilology/IPhilologyJournalizm/student.aspx> та на платформі KSUonline (<http://www.kspu.edu/About/Faculty/IUkrForeignPhilology/IPhilologyJournalizm/Eduprograms/035.aspx>). Крім того, ВК кафедри української філології та журналістики представлені як сучасні презентації, здатні зацікавити потенційних слухачів <http://www.kspu.edu/About/Faculty/IUkrForeignPhilology/IPhilologyJournalizm/KUM.aspx>. В умовах дистанційного навчання у ЗВО добре (через оголошення на офіційному сайті університету, сторінках кафедри, групи у Viber, Telegram) налагоджена комунікація між усіма учасниками освітнього процесу.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Діючи відповідно до цілей ОП та «Статуту Херсонського державного університету (нова редакція)» (<https://cutt.ly/PgU3iSu>), адміністрація ЗВО і НПП, які викладають за розгляданою ОП, успішно спрямовують свої зусилля на надання високоякісних освітніх послуг та докладають зусиль для стимулювання і розвитку наукового потенціалу здобувачів вищої освіти через залучення останніх до роботи наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених Херсонського державного університету (інформацію про його діяльність розміщено за посиланням <http://www.kspu.edu/NewScienceActivity/CouncilYoungScientists.aspx>), участі в наукових проєктах, конференціях, олімпіадах і конкурсах студентських наукових робіт, до публікації результатів їхніх досліджень у збірниках наукових статей, наприклад «Студентські наукові студії» (<http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/Студентські?id=64310ccf-71f1-4110-8a0c-7da3af56c2b8>). Інформацію про цей аспект діяльності ЗВО за розгляданою ОП, зокрема щодо переможців конкурсів розміщено за посиланням <http://www.kspu.edu/About/Faculty/IUkrForeignPhilology/IPhilologyJournalizm/naykovarobotastudentiv.aspx>. Попри досить вагомий здобуток в цій царині, на зустрічі з фокус-групою здобувачів жоден з них не зміг розповісти про досвід роботи у складі наукових студентських об'єднань. Натомість висловили задоволеність щодо актуальності й різноманітності тематики курсових робіт. У грудні 2020 р. учасники освітнього процесу мали змогу ознайомитися із новинками досліджень у галузі філології в рамках Всеукраїнського дигітального освітньо-наукового проєкту «Лінгвістичні дослідження сучасного науковця: Викили, Дискусії, Перспективи», відвідавши на платформі Zoom відкриті лекції від провідних фахівців різних ЗВО України (Київського національного лінгвістичного університету, Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Львівського національного університету імені Івана Франка, Волинського національного університету імені Лесі Українки) (<http://www.kspu.edu/PrintVersion.aspx?newsId=13000>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Змістовно ОП 2020 р. значною мірою відрізняється від ОП 2017 р., де компетентності та програмні результати прописані для філологів, однак сутнісно остання ОП була спрямована на середню освіту, оскільки в нормативній частині дисципліни майже повністю збігаються з нормативними за іншою ОП ЗВО – 014.01 Середня освіта (українська мова і література). Програми практик та атестаційного екзамену також зорієнтовані здебільшого на фахівця-вчителя української мови і літератури. В ОП 2020 р. перелік освітніх компонент було суттєво змінено в частині ОК й узгоджено зі спеціальністю, однак НМКД, а подекуди й силабуси досі зорієнтовані на підготовку вчителя української мови і літератури. Відповідно до «Положення про освітню програму ХДУ» (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/QAssurance.aspx>) ОП повинна переглядатися не рідше одного разу на два роки. Крім описаних вище змін, у самоаналізі зазначено, що під час останнього перегляду було уведено

дисципліни, які реалізують регіональний контекст програми (наприклад, ВК «Мовна особистість у білінгвальному середовищі»). Донести ключові відомості з дисциплін згідно з Положенням про силабус (http://www.kspu.edu/About/AcademicCouncil/Materialy_zasidan/zasidannya_27042020.aspx) можна у формі силабусу (силабуси за 2020–2021 н.р. розміщено на відповідних сторінках дисциплін на платформі KSUOnline (<http://ksuonline.kspu.edu/?lang=uk>)).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Стратегія входження ЗВО в міжнародну академічну спільноту прописана в «Положенні про інтернаціоналізацію Херсонського державного університету». Усі нормативні документи щодо цього аспекту діяльності ХДУ розміщено на сторінці Відділу міжнародних ініціатив та проєктної діяльності (<http://www.kspu.edu/InternationalActivities/DInternatRelations/about.aspx>) та у вкладці «Міжнародна діяльність» (<http://www.kspu.edu/InternationalActivities.aspx>). ХДУ надає своїм здобувачам доступ до міжнародних баз даних Scopus та Web of Science; вони можуть 1 раз на рік безоплатно пройти сертифікатний курс на платформі Coursera. Викладачі ОП мають публікації в зарубіжних виданнях, а одна з НПП – Чаура Н. – упродовж 2019-2020 н. р. проходила стажування в Польщі. Однак щодо самих здобувачів ОП практика академічної мобільності наразі не реалізована.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

ЗВО створює умови для поєднання навчання і досліджень, реалізації потенціалу НПП та здобувачів у руслі академічної мобільності загалом і в межах розгляданої ОП зокрема. Для ознайомлення зі змістом, програмними результатами навчання, порядком та критеріями оцінювання в межах окремих освітніх компонент запроваджено практику використання силабусів. У нормативних документах ХДУ декларує можливість прослухати ВК від викладачів з інших українських чи зарубіжних ЗВО. Популяризація академічної доброчесності й введення до структури ОПП однойменного ОК – дисципліни «Академічна доброчесність».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

- посилити систему внутрішнього моніторингу щодо оновлення змісту НМКД та силабусів ОК з огляду на специфіку ОПП, у межах якої вони викладаються; - оприлюднювати на офіційному сайті ХДУ не лише результати опитувань здобувачів або інших стейкхолдерів щодо ОПП, а й аркуш змін із порівняльною таблицею внесених до ОПП пропозицій щодо її вдосконалення за наслідками внутрішнього й зовнішнього моніторингу якості навчання і викладання; - розширити перелік баз практик, бо, за винятком Видавничого дому «Гельветика», усі вони представляють лише освітні заклади; - активізувати роботу наукових студентських об'єднань у напрямку інтернаціоналізації діяльності ХДУ та забезпечення академічного обміну із зарубіжними ЗВО, з якими укладено відповідні угоди; - удосконалити навігацію по сайту і полегшити доступ до інформації, наприклад, на сторінці «Нормативна база» розмістити всі необхідні положення.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Навчання і викладання за ОП загалом відповідають визначеному критерію, а вказані недоліки не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання й можуть бути усунуті в робочому порядку.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для

окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми проведення контрольних заходів регламентуються внутрішнім Положенням про організацію навчального процесу в ХДУ (<https://tinyurl.com/cuwf687b>) та реалізуються згідно з Порядком оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ХДУ (<https://tinyurl.com/dvsar6yp>). Критерії оцінювання навчальної діяльності здобувачів, визначені ОП, подаються у силабусах освітніх компонентів, які оприлюднені на офіційній сторінці кафедри української філології та журналістики (<https://tinyurl.com/wdbb7tju>), у друкованому форматі – у навчальному корпусі на кафедрі, а також на сторінках дисциплін на платформі KSU Online, що підтвердили здобувачі під час онлайн-зустрічі. Також під час зустрічі ЕГ зі здобувачами, студенти зазначили, що критерії оцінювання та форми контрольних заходів є доступними, чіткими та зрозумілими. Здобувачі повідомили, що на початку вивчення нового курсу кожен викладач інформує групу про форми навчання та їх оцінювання. Інформація про графік проведення іспитів та заліків оприлюднюється за два тижні до початку сесії на сайті університету та інформаційних стендах факультету.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

ВВідповідно до визначеного стандарту вищої освіти (затвердженого Наказом МОН України №869 від 20.06.2019) атестація для випускників першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 035 «Філологія» (Українська мова і література) за ОП 2020 року здійснюється у формі комплексного атестаційного екзамену; у той час, як для здобувачів 2017 року вступу атестація відбуватиметься у формі захисту кваліфікаційної роботи та комплексного іспиту за фахом. Порядок створення екзаменаційних комісій, їх кількісний та якісний склад визначені у Положенні про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти в ХДУ (<https://tinyurl.com/ymdrxs7f>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Опираючись на Відомості про самооцінювання ОП та онлайн-зустрічі, ЕГ переконалася, що інформація про контрольні заходи та критерії оцінювання навчальних досягнень є доступними для усіх учасників освітнього процесу. Реалізація контрольних заходів відбувається відповідно до таких документів: «Положення про організацію освітнього процесу в ХДУ» (<https://tinyurl.com/cuwf687b>); «Порядок оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у ХДУ» (<https://tinyurl.com/48zfy693>); «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти в ХДУ» (<https://tinyurl.com/ymdrxs7f>); Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ХДУ (<https://tinyurl.com/dvsar6yp>) – згадані документи розміщені на сайті ХДУ. Здобувачі вищої освіти та НПП під час онлайн-зустрічей відзначили якість та систематичність дистанційного навчання, яке реалізуються за допомогою платформи KSU online, Google Meet, платформи Zoom; також студенти з викладачами регулярно комунікують через електронну пошту. Науково-педагогічні працівники зазначили, що об'єктивність оцінювання результатів контрольних заходів досягається тим, що ведеться відеозапис іспиту, який використовується в разі виникнення конфлікту інтересів. Також під час онлайн-зустрічей ЕГ дізналися, що, зазвичай, іспит приймає один екзаменатор; в університеті не є поширеною практика шифрування екзаменаційних студентських робіт. Вищезазначені факти ставлять під сумнів об'єктивність оцінювання підсумкових навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. У Херсонському державному університеті діє Положення про організацію освітнього процесу в ХДУ (<https://tinyurl.com/cuwf687b>), яке, власне, і регулює процедуру запобігання конфлікту інтересів. У разі виникнення конфлікту інтересів, здобувачі вищої освіти мають можливість оскаржити результати контрольних заходів відповідно до Порядку оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у ХДУ (<https://tinyurl.com/48zfy693>). Під час інтерв'ювання ЕГ переконалася, що студенти ознайомлені з процедурою оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження і навіть описали покрокову інструкцію дій: якщо здобувач не погоджується з результатами оцінювання контрольного заходу, він, не пізніше наступного робочого дня після оголошення результатів, повинен звернутися до проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи з апеляційною заявою, у якій будуть чітко та лаконічно викладена аргументація. За весь час існування цієї ОП не було зафіксовано випадків пов'язаних з оскарженням результатів оцінювання.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності у Херсонському державному університеті регулюються такими документами: «Положення про академічну доброчесність ХДУ» (<https://tinyurl.com/pdr5ce28>); «Положення про комісію академічної доброчесності» (<https://tinyurl.com/52bm8xb7>); «Алгоритм-схема до Порядку виявлення та запобігання академічному плагіату» (<https://tinyurl.com/s48tc4b9>). Вищезазначені документи є важливою складовою освітньої і наукової діяльності та частиною системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Херсонського державного університету. З метою запобігання порушень академічної доброчесності в ХДУ створено комісію з питань академічної доброчесності (<https://tinyurl.com/52bm8xb7>). Здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники підписують Кодекс академічної доброчесності (<https://tinyurl.com/2u552bxw>). В університеті є можливість перевірити роботи будь-якого типу на плагіат, на платформі UNICHECK. Ця процедура є безкоштовною, що підтвердили здобувачі цієї ОП та директорка Наукової бібліотеки Нателла Арустамова на онлайн-зустрічах. Важливо зазначити, що у межах ОП обов'язковою є освітня компонента «Академічна доброчесність», що позитивно впливає на виховання свідомих здобувачів вищої освіти. У ході інтерв'ювання ми переконалися, що здобувачі цієї ОП не зупиняються на чіткому розумінні поняття «Академічної доброчесності», вони активно беруть участь у заходах присвячених поглибленню знань з академічної доброчесності. Студенти зазначили, що відвідали цікаві лекції, які були організовані у межах «Тижня академічної доброчесності» (лютий, 2021 рік). Також після спілкування з різними фокус-групами ЕГ впевнилася, що усі учасники освітнього процесу ознайомлені зі стандартом та процедурою дотримання академічної доброчесності. Порушення академічної доброчесності тягне за собою певні наслідки, які регламентовані Положенням про академічну доброчесність у ХДУ, а саме: недопуск до захисту кваліфікаційної роботи; повторне проходження оцінювання/освітнього компоненту освітньої програми; позбавлення академічної стипендії; відрахування з Університету. Серед здобувачів вищої освіти цієї ОП порушення академічної доброчесності не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильними сторонами цієї ОП є низка нормативних документів, які регламентують процедуру організації освітнього процесу, проведення контрольних заходів, визначення критеріїв оцінювання, вирішення конфлікту інтересів та порядку оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі вищої освіти добре проінформовані про форми контрольних заходів та критерії їх оцінювання. Усі учасники освітнього процесу підтримують політику академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

В університеті під час проведення контрольних заходів, іспит приймає один екзаменатор, відсутня практика шифрування екзаменаційних робіт, що ставить під сумнів об'єктивність оцінювання здобувачів вищої освіти. ЕГ рекомендує переглянути процедуру проведення контрольних заходів, а саме розглянути можливість шифрування екзаменаційних робіт, створення екзаменаційної комісії, до якої увійдуть не менше як два екзаменатори.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Загальні вимоги до Критерію 5 є дотриманими, проте простежуються недоліки, які можна усунути у процесі подальшої реалізації ОП, тому Критерій 5 оцінюємо як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна і професійна кваліфікація викладачів, котрі задіяні до реалізації ОП, загалом забезпечує досягнення цілей та ПРН. Аналіз табл. 2 засвідчив, що викладання на ОП працює 21 викладач, з них 17 – за основним місцем роботи, 4 – за суміщенням. 81 % (17) викладачів мають науковий ступінь, з-поміж них двоє докторів наук, обидва працюють за суміщенням. Щодо вікових категорій – це переважно досвідчені НПП, які мають стаж понад 20 років (71%, 15 осіб). Співвідношення викладачів за статтю – 1 : 2 (чоловіків – 33,3%, 7 осіб; жінок – 66,7%, 14 осіб).

Матеріали з профілів НПП засвідчили належний рівень їхньої публікаційної активності та переважно відповідність тематики публікацій ОК, які вони викладають. Проте не зазначено публікацій, які відповідають змістові дисциплін, у таких НПП: Галаган В.В. – «Фольклор і дитяча література», Гайдаєнко І.В. – «Українська діалектологія», Климович С.М. – «Історія мови (старослов'янська мова)», Фурдак М.М. – «Безпека життєдіяльності (безпека життєдіяльності, основи охорони праці та цивільний захист)». Водночас відповідно до нормативних документів (п. 30 Ліцензійних вимог) НПП повинні мати стаж науково-педагогічної діяльності понад 2 роки (виконано для всіх НПП, крім Дробот К.В., яка викладає ОК «Фізичне виховання») і рівень наукової і професійної активності, засвідчений виконанням не менше 4-х видів та результатів робіт. Однак не в усіх НПП зазначено інформацію про 4 види активності, як того вимагають нормативні документи: Висоцький А.А. – вказано позиції 1, 2 і 17, тобто три з мінімально необхідних 4-х; Чаура Н.С. – 2, 15, 17; Фурдак М.М. – 2, 3, 17; Герінбург О.В. – 13, 17; Дробот К.В. – о. У відповідь на запит ЕГ щодо підтвердження 12-го пункту профактивності (наявність не менше п'яти авторських свідоцтв та/або патентів загальною кількістю два досягнення) ЗВО було надано інформацію, згідно з якою цей пункт є підтвердженням у 2-х викладачів (Шерман М.І. та Поліщук І.Є.), які мають по 5 авторських свідоцтв. Для викладачів, у яких необґрунтовано зазначено цей пункт, його відсутність не є критичною, бо всі вони мають досягнення в кількості, що перевищує 4 пункти.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний відбір викладачів у ЗВО регламентується чинним Положенням про проведення конкурсного відбору(<https://cutt.ly/cgO9tcW>). Зазначені в Положенні процедури прозорі, не містять дискримінаційних (за віком, статтю або якимись іншими ознаками) вимог. Ключовими передумовами є професіоналізм кандидата та його спроможність забезпечити належний рівень викладання для досягнення ПРН. Саме професійні якості, як здатність провести відкрите заняття з дисциплін ОП, висока публікаційна активність, місце в рейтингу НПП та інші вимоги «Показників діяльності НПП ХДУ, який бере участь у конкурсі на заміщення вакантної посади» (<http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx?id=a2f6b77b-d34b-4c84-bc95-09df96018567>), оформлені як відповідний перелік документів, у сукупності дозволяють посісти кращому за результатами конкурсу претендентові вакантну посаду НПП. Добір викладачів відбувається з урахуванням потреб ОП та узгоджується з гарантом. Під час зустрічі з фокус-групою викладачів ЕГ пересвідчилася в прозорості процедури конкурсного добору НПП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ХДУ на всіх етапах залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу: від моніторингу і перегляду ОП, запрошення їх до участі в круглих столах, семінарах, конференціях (наприклад, 2-га Василенківська конференція «Микола Василенко і процес відродження української культури та державності» (<https://cutt.ly/KgO9gX6>), проведення виховних заходів (наприклад, «Вклонілось низько до землі тим, хто в серці буде вічно жити...» (<https://cutt.ly/NgO9l2g>), опікування здобувачами під час проходження практик – до включення зовнішніх стейкхолдерів до складу екзаменаційних комісій та працевлаштування випускників в їхніх установах і організаціях. Під час онлайн-зустрічі із запрошеними представниками роботодавців останні підтвердили наявність реальної тісної співпраці між ними та ЗВО. Засновник ТОВ «Видавничий дім «Гельветика» Головка О. повідомив, що він розглядає співпрацю зі здобувачами ОП не лише на рівні проходження практики на підприємстві, а й охоче візьме на роботу випускників, які зуміють зарекомендувати себе з кращого боку. Про працевлаштування випускників в лавах органів МВС розповів у виступі прес-офіцер Управління патрульної поліції в Херсонській області, старший лейтенант Кований А., котрий і сам раніше навчався за цією ОП. У звіті самооцінювання йдеться про те, що роботодавці (Гайдученко Ю., Головка О., Кований А., Кнорр Н., Мартинова Г., Сак О. та інші) долучаються до обговорення ОП в частині фахової підготовки. Факт такої співпраці підтверджує й інформація з протоколів засідань кафедр (<http://www.kspu.edu/About/Faculty/IUkrForeignPhilology/IPhilologyJournalizm/Eduprograms/035.aspx>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Як зазначено у звіті самооцінювання, під час навчання за ОП здобувачі вищої освіти в стінах ХДУ мають змогу відвідати зустрічі «з науковцями, письменниками, літературними критиками, журналістами (Ю.Андрухович, В. Вальд, Л. Гаражій, О. Гунько, С. Жадан, О. Ірванець, М. Каляка, брати Капранови, А.Кичинський, В. Кіпіані, В.Кулик, А. Марущак, О. Олексюк, В. Піддубняк, Н. Чернишенко, Ю.Чернієнко)». Аналіз таблиці 2 засвідчив, що усі викладачі ОП є штатними працівниками університету, а тому наразі за цією програмою відсутня практика залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців на постійній основі. Однак така взаємодія з фахівцями в галузі відбувається на рівні гостьових лекцій, наприклад у рамках Всеукраїнського дигітального освітньо-наукового проекту «Лінгвістичні дослідження сучасного науковця: виклики, дискусії, перспективи» (більш докладна інформація про нього міститься в описі критерію 4, підкритерій 4.3). 5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями. Згідно з «Положенням про підвищення кваліфікації» (<http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx?id=1cb474c6-c968-4984-9bcc-3da96ac03bc7>) підвищення кваліфікації

викладачів ОП відбувається шляхом стажування. ЗВО комплексно підійшов до вирішення цієї проблеми, тому НПП можуть стажуватися як на базі ХДУ (у межах «Університетської школи професійного розвитку» (<https://cutt.ly/VgO9GUN>), так і у вітчизняних та зарубіжних закладах-партнерах. У відповідь на запит №5 ЕГ ЗВО надав інформацію про проходження та тематику стажування НПП цієї ОП та завантажив документ до системи Нацагенства. Наприклад, університетською системою професійного розвитку скористалися Бондаренко Л., Гайдаєнко І., Карабута О., Мартос С., Немченко І. Галаган В., які пройшли підвищення кваліфікації зі спеціальності «Інженерія програмного забезпечення»; поза ЗВО – Карабута О., Климович С., Мартос С., які стажувалися в межах проекту «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність» (IREX, МОН України, АУП); закордонне річне стажування пройшла викладачка ОП Чаура Н. (Studium Europy Wschodniej Uniwersytet Warszawski). Суттєвим важелем професійного розвитку викладачів є наявність у ЗВО наукової школи (проф. М.Пентиліук), аспірантури та докторантури за профілем ОП.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

(<http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx?id=1cb474c6-c968-4984-9bcc-3da96ac03bc7>) підвищення кваліфікації викладачів ОП відбувається шляхом стажування. ЗВО комплексно підійшов до вирішення цієї проблеми, тому НПП можуть стажуватися як на базі ХДУ (у межах «Університетської школи професійного розвитку» (<https://cutt.ly/VgO9GUN>), так і у вітчизняних та зарубіжних закладах-партнерах. У відповідь на запит №5 ЕГ ЗВО надав інформацію про проходження та тематику стажування НПП цієї ОП та завантажив документ до системи Нацагенства. Наприклад, університетською системою професійного розвитку скористалися Бондаренко Л., Гайдаєнко І., Карабута О., Мартос С., Немченко І. Галаган В., які пройшли підвищення кваліфікації зі спеціальності «Інженерія програмного забезпечення»; поза ЗВО – Карабута О., Климович С., Мартос С., які стажувалися в межах проекту «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність» (IREX, МОН України, АУП); закордонне річне стажування пройшла викладачка ОП Чаура Н. (Studium Europy Wschodniej Uniwersytet Warszawski). Суттєвим важелем професійного розвитку викладачів є наявність у ЗВО наукової школи (проф. М.Пентиліук), аспірантури та докторантури за профілем ОП.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Для стимулювання розвитку викладацької майстерності ЗВО запровадив систему рейтингування (<https://cutt.ly/XgO9ZHw>), та фінансового й морального заохочення (відповідно до «Положення про критерії преміювання» (<https://cutt.ly/6gO9Cnm>)). У самоаналізі описано, у який спосіб було відзначено НПП ОП: «Олексенко В. «Заслужений працівник освіти України» (Указ Президента України № 135/2018), Пентиліук М. «Нагрудний знак професора» №067 від 16.11.2019р., Загороднюк В. Почесна грамота МОН». Під час зустрічі з представниками адміністрації та викладачами ЗВО інформацію про дієвість створених механізмів стимулювання розвитку викладацької майстерності було підтверджено. Учасниця фокус-групи, доцент Мартос С.А., повідомила, що її преміювали в лютому 2021 р. як гаранта успішно акредитованої ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

НПП є кваліфікованими викладачами, ефективність діяльності яких підтверджується публікаційною активністю й професійними успіхами. Роботодавців залучають до реалізації освітнього процесу на ОП. Адміністрація університету сприяє професійному розвитку викладачів через власні дієві програми підвищення кваліфікації та стажування в закладах-партнерах, а також стимулює професійний розвиток НПП засобами морального та матеріального заохочення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1. У поодиноких випадках у НПП не зазначено публікацій, які б відповідали змісту освітніх компонент, котрі вони викладають. Рекомендуємо охоплювати публікаціями НПП зміст усіх освітніх компонент, які викладаються на ОП, та стимулювати професійну активність окремих викладачів цієї ОП. 2. Участь роботодавців у реалізації ОП обмежується на рівні надання баз практик. Рекомендуємо розглянути можливість залучати професіоналів, експертів галузі та представників роботодавців до проведення аудиторних занять; продовжити впровадження лекційних занять від гостей професорів, що сприятиме інтеграції здобувачів та ЗВО загалом в українську та міжнародну академічну спільноту.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП загалом відповідає Критерію 6. Наведені недоліки не є суттєвими і їх можна легко усунути.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факультет української й іноземної філології та журналістики ХДУ розміщений у двох корпусах університету (II і V), що пов'язано із реорганізацією двох факультетів (іноземної філології, української філології та журналістики) в один, яка відбулася в поточному навчальному році. Згідно з інформацією, наданою ЕГ для ознайомлення (відеоогляд матеріально-технічної бази ХДУ <https://cutt.ly/agOqQ2o>, факультету <https://cutt.ly/igOqT8W>, <https://cutt.ly/sgOqUI3>, <https://cutt.ly/2gOqAiu>, опубліковані на сайті ХДУ документи), на факультеті є 5 аудиторій із мультимедійним обладнанням, 2 комп'ютерні класи, лінгфонний кабінет та аудиторія, обладнана для синхронного перекладу, що активно використовують під час викладання на акредитовуваний ОПП. У всіх корпусах діє безпроводна мережа Wi-Fi, якою можуть вільно користуватися учасники освітнього процесу, наявні приміщення, де студенти можуть проводити вільний час, спілкуватися або ж виконувати домашні завдання в неформальній атмосфері (коворкінг-зала, проєкт “Освітня зона”, кафе “Універ”, “Агробіостанція – ботанічний сад”). Дисципліни ОПП забезпечені підручниками й посібниками, навчально-методичними матеріалами, розміщеними в аудиторіях та на кафедрах факультету, а також на електронній платформі KSUOnline. У ХДУ наявна наукова бібліотека, у приміщеннях якої є коворкінг-центр, конференц-зала, читальна зала, абонементи навчальної літератури. Усі учасники освітнього процесу мають вільний доступ до університетських бібліотечних фондів, зокрема електронних. Осучаснена бібліотека ХДУ надає широкий спектр дистанційних послуг <http://elibrary.kspu.edu/>, зокрема пошук книг в електронному каталозі бібліотеки, доступ до електронного архіву-репозитарію “Кваліфікаційні роботи здобувачів освіти”, вільний доступ до якого продемонструвала в режимі реального часу директор наукової бібліотеки Н. Арустамова під час онлайн зустрічі. Крім того, ЕГ підтвердила інформацію про те, що бібліотека ХДУ є не просто інформаційним центром, а й потенційним роботодавцем для ОПП, оскільки 2 магістрантки вже на 0,5 ставки працевлаштовані тут. Варто зазначити, що студенти під час зустрічей висловлювали задоволення щодо умов проживання в університетських гуртожитках. Під час онлайн бесід з різними фокус-групами ЕГ мала можливість підтвердити достовірність інформації, наданої у відеоматеріалах <https://cutt.ly/SgOqIKM> про те, що в ХДУ функціонує 3 гуртожитки на 1500 місць, у яких ведеться відеоспостереження, територія студентського містечка огорожена та охороняється, здобувачі проживають у 2-3-місних кімнатах, наявні кімнати самопідготовки з безкоштовним доступом до Інтернету через Wi-Fi, функціонує студентський кінотеатр та сучасний медичний центр. Загалом можемо стверджувати, що фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОПП уможливають досягнення цілей та програмних результатів навчання

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

За результатами дистанційної експертизи та опитувань стейкхолдерів було встановлено достовірність поданої у відомостях про самооцінювання інформації щодо вільного та безкоштовного доступу викладачів та здобувачів вищої освіти до освітніх ресурсів. У ХДУ створено сприятливі умови для навчання, зручні та комфортні аудиторії, обладнані сучасною технікою, необхідною для викладання, візуалізації та засвоєння матеріалу. Активно використовується Система дистанційного навчання «KSU Online», призначена для підтримки навчального процесу студентів різних форм навчання; організації дистанційної освіти; обміну інформацією як між викладачем і студентом, так і між самими студентами. Викладачі підтверджують переваги використання цієї системи в освітньому процесі: широкі можливості для комунікації та взаємодії учасників навчального процесу, обмін файлами будь-яких форматів, оперативне інформування всіх учасників курсу або окремих груп про поточні події, створення й зберігання портфоліо кожного здобувача; великий набір зручних інструментів у вигляді елементів курсу (глосарій, ресурс, завдання, форум, wiki, тест та ін.). Крім того, на платформі містяться детальні інструктивні матеріали для гаранта ОПП <https://cutt.ly/bgOaZRd>, для обрання вибірових компонент ОПП <https://cutt.ly/RgOaX6X>, для експертів вибірових компонент освітніх програм <https://cutt.ly/XgOaVQu>. Однак варто зауважити, що ці інструктивні матеріали містять низку орфографічних, пунктуаційних та технічних помилок. Також функціонує наукова бібліотека з коворкінг-залом, конференц-залом, з класичною читальною залом, ремонтні роботи у якій, за словами проректора з фінансово-господарської та науково-педагогічної роботи М. Вінника, на стадії завершення. Також під час зустрічі з адмінперсоналом ЕГ отримала інформацію про роботу над проєктами, що незабаром будуть втілені в ХДУ, - “Освітня зона”, покращення Інтернет-інфраструктури. У вільному доступі для студентів є велика

кількість студентських гуртків різного спрямування, наявна база для заняття різними видами спорту, є можливість для студентів та викладачів у визначені дні тижня безкоштовно відвідувати басейн, до послуг студентів є також водна станція, де відбуваються різноманітні позанавчальні заходи (посвята в першокурсники, випуск тощо). У розмові з різними фокус-групами ЕГ переконалася в тому, що доступ до інфраструктури й інформаційних ресурсів безперешкодний і безоплатний для всіх учасників освітнього процесу. На факультеті активно працюють органи студентського самоврядування, які також забезпечують дозвілля для студентів, організовують їх залучення до громадської та волонтерської роботи, є повноправними учасниками управління факультетом. Для виявлення наявних проблем, з якими зіштовхуються студенти, регулярно проводяться опитування для оперативного виявлення таких проблем та їх вирішення. Можемо зробити висновок про доступність об'єктів інфраструктури та відповідних ресурсів для всіх учасників освітнього процесу.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час дистанційної експертизи було встановлено, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, чому сприяє діяльність відділу охорони праці і техніки безпеки (<https://cutt.ly/MgOsE35>), соціально-психологічної служби (<https://cutt.ly/ZgOsRxx>), амбулаторії КНП «ХМКЛ ім. Є.Є. Карабелеша» (<https://cutt.ly/vfSfsq8>). Заслуговує на увагу розміщений на сайті ХДУ інформаційний блок щодо запобігання поширення коронавірусної інфекції та організації дистанційного навчання <https://cutt.ly/ogOsH4D>. ЕГ отримала інформацію про те, що під час жорсткого карантину освітній процес повною мірою забезпечувався дистанційно за допомогою систем електронного навчання "KSU Online", "Херсонський віртуальний університет". Під час дії адаптивного карантину в Херсонській області у ХДУ відновлено освітній процес у змішаному режимі з обов'язковим дотриманням протиепідемічних заходів. У корпусах та гуртожитках, за словами здобувачів освіти, встановлено комфортний температурний режим, у зимовий період цьому сприяє наявність власної котельні. За словами адмінперсоналу, відділ охорони праці і техніки безпеки здійснює постійний моніторинг об'єктів, задіяних в освітньому процесі. У студентському містечку ХДУ функціонує сучасний медичний центр, який обслуговує усіх учасників освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час дистанційної експертизи було виявлено достатній рівень освітньої, організаційної, інформаційної та консультативної підтримки здобувачів. На факультеті налагоджено ефективну систему комунікації між учасниками освітнього процесу. ЗВО забезпечує функціонування інформаційно-аналітичної системи управління освітнім процесом (ІАС), освітнього середовища "KSU Online", "Херсонський віртуальний університет", переваги користування якими підкреслювали і викладачі, і студенти. Під час спілкування з викладачами та студентами було встановлено також, що вони використовують ще й широкий спектр інших ресурсів (Zoom, Skype, Telegram, Viber). Методичне забезпечення навчальних дисциплін теж розміщено на офіційному сайті ХДУ. Розклад занять подано на інформаційному стенді факультету та розміщено в розділі "Студенту" на офіційному сайті. У ХДУ функціонує студентський парламент, старостат і профком, які є повноправними членами освітнього процесу та долучаються до вирішення проблем та питань. Профком опікується матеріальними заохоченнями та матеріальною допомогою для тих, хто її потребує. Члени профкому студентів можуть оформлювати субсидії на проживання в гуртожитку ХДУ, мають пільги на путівку до СОР "Буревісник" тощо. Студенти пільгових категорій отримують соціальну підтримку в ХДУ: вони не сплачують за проживання в гуртожитку, мають право на першочергове поселення та інші види допомоги в рамках чинного законодавства України. У ХДУ кожною академічною групою керує куратор із числа науково-педагогічних працівників, до речі, виконується ця робота на громадських засадах. Крім кураторів, різнопланові консультації здобувачам освіти надають викладачі, завідувачі кафедр, заступники декана та декан факультету української й іноземної філології та журналістики. Крім того, консультативна підтримка здійснюється через соціально-психологічну службу університету (корпус V, ауд. 411) за попередньою домовленістю по телефону, зазначеному на сайті ХДУ. Під час зустрічі керівник служби Г. Нікітенко підтвердила продовження роботи і в умовах карантину (очні зустрічі, консультування в режимі онлайн через платформу Zoom, чат у Viber). У поточному навчальному році звернень до соціально-психологічної служби від магістрів, які навчаються за ОПП, не було. У корпусах розміщені скриньки довіри, номери "Гарячої лінії", куди можна повідомити про проблеми, конфліктні ситуації тощо.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО достатню увагу звертає на створення для осіб з особливими освітніми потребами умов для реалізації права на освіту. У ХДУ створено умови для осіб з особливими освітніми потребами. У головному корпусі наявні пандуси, підйомник, ліфти. У корпусах, де реалізується дана ОПП (II, V), через архітектурні особливості неможливо встановити ліфти, тому заняття для осіб із особливими освітніми потребами проводять на першому поверсі. Вбиральні для таких здобувачів вищої освіти обладнані на 1 поверсі корпусів. Крім того, територія, паркова зона, ширина коридорів і входних дверей дозволяють вільно переміщатися особам на візках. Зауважимо, що осіб з

особливими освітніми потребами на ОПП, що акредитується, немає. Водночас варто зазначити, що питання розвитку інклюзивної освіти в університетах сьогодні є, як ніколи, актуальним, тому ХДУ потрібно продовжувати розвивати інклюзивну інфраструктуру.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією тощо) регулюються Порядком про реагування на випадки булінгу (цькування), сексуальних домагань та дискримінації у ХДУ (<https://cutt.ly/NgOlyLr>), Положенням про врегулювання конфліктних ситуацій у ХДУ (<https://cutt.ly/ogOlhzj>). До розв'язування різного роду конфліктних ситуацій залучаються соціально-психологічна служба (<https://cutt.ly/ngOj62G>), юридичний відділ (<https://cutt.ly/wgOkqCH>). На сайті ХДУ розміщено активну рубрику "Антикорупція" (<https://cutt.ly/igOktnn>), де здобувачів освіти ознайомлюють з введенням у ЗВО посади уповноваженої особи ректора з питань запобігання та виявлення корупції, розміщено антикорупційну програму ХДУ. Студенти з будь-якими питаннями, скаргами, заявами та проблемами можуть звернутися на скриньку довіри (встановлена на першому поверсі) та на електронну адресу довіри: anti.korupsiya@ukr.net. У цій рубриці також подано лінки на чинне антикорупційне законодавство України. Науково-педагогічний склад та співробітники ХДУ регулярно інформуються про недопустимість проявів корупції (засвідчено в протоколах засідань кафедр (Протокол засідання кафедри української філології та журналістики № 3 від 17.09.2020 р.) та вченої ради факультету (Протокол № 4 від 18.11.2019 р.)), на кафедрі факультету надано методичні рекомендації із запобігання та протидії корупції в ХДУ, затверджені Наказом №823-Д від 10.09.2020 р. Під час розмови з адміністративним персоналом було з'ясовано, що на факультеті активно працює інститут кураторів, систематично організовуються тренінги, просвітницькі зустрічі з правниками, представниками громадських організацій міста тощо. У відомостях самоаналізу зазначено, що на факультеті поширюється друкована продукція (буклети, інформаційні листівки тощо), яка знижує можливість конфліктних ситуацій і вказує шляхи їх недопущення або (у разі необхідності) урегулювання. Однак від здобувачів освіти підтвердження такої інформації не отримано.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. У ЗВО наявна сучасна матеріально-технічна база й інформаційні ресурси з безперешкодним і безоплатним доступом. 2. Освітнє середовище безпечне для життя і здоров'я здобувачів і дає змогу задовольнити їхні потреби. 3. Ефективне функціонування інституту кураторства, що покращує організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОПП. 4. Вдало організована в ХДУ система антикорупційної політики та інформування учасників освітнього процесу щодо попередження конфліктних ситуацій. 5. Ефективне використання інформаційно-аналітичної системи управління освітнім процесом (IAC), освітнього середовища "KSU Online" та проєкту "Херсонський віртуальний університет".

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1. У корпусах II та V, у яких відбувається освітній процес за ОПП, доступ для осіб з особливими освітніми потребами обмежений. Рекомендуємо продовжувати розвивати інклюзивну інфраструктуру факультету та ХДУ загалом. 2. Рекомендуємо контролювати навчально-інформативний контент офіційного сайту ХДУ на предмет дотримання норм сучасної української літературної мови та усунення технічних недоглядів. 3. Для формування єдиного та ефективного освітнього простору та удосконалення комунікації між структурними підрозділами новоствореного факультету української й іноземної філології та журналістики рекомендуємо подбати про їх розміщення в стінах одного навчального корпусу. 4. Для розширення функціональних можливостей Інтернет-технологій в освітньому процесі рекомендуємо продовжити роботу над удосконаленням Інтернет-інфраструктури факультету та ХДУ загалом.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Матеріальні ресурси та освітнє середовище загалом відповідають вимогам визначеного критерію, а вищезазначені недоліки (нестабільне Інтернет-покриття, розміщення факультету в приміщеннях різних корпусів, необхідність удосконалення інклюзивної інфраструктури) не є суттєвими й не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання за ОПП, що акредитується.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У Херсонському державному університеті діє Внутрішня система забезпечення якості освіти (<https://tinyurl.com/y46v5rau>). Усі процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП здійснюються відповідно до таких документів: «Положення про освітню програму в ХДУ» (<https://tinyurl.com/4wnd4dwn>); «Положення про гарантії та групи забезпечення освітньої програми в ХДУ» (<https://tinyurl.com/uwvrr923>); «Положення про організацію освітнього процесу ХДУ» (<https://tinyurl.com/cuwf687b>). Перегляд освітніх програм відбувається 1 раз на 2 роки на засіданнях кафедри за участю стейкхолдерів: науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти та роботодавців. З метою відповідності ОП професійним потребам майбутніх філологів та вимогам ринку праці, проводяться регулярні опитування студентів, НПП та роботодавців. Під час онлайн-зустрічей ЕГ переконалася, що усі учасники освітнього процесу активно беруть участь у перегляді ОП. Останній перегляд цієї ОП відбувся у червні 2020 року, під час якого були внесені зміни до змісту ОП, а саме були змінені назви предметів: «Філософія» на «Практична філософія»; «Інформаційні технології в галузі» на «Сучасні інформаційні технології у професійній діяльності»; «Основи наукових досліджень» на «Академічна доброчесність» тощо. Також варто відзначити, що за кілька останніх років відбулося збільшення кількості та урізноманітнення дисциплін вільного вибору для всіх ОП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Проаналізувавши Відомості про самооцінювання та результати онлайн-зустрічей ЕГ впевнилася, що здобувачі вищої освіти долучені до творення освітньої програми. По-перше, щосеместру проводяться опитування, які регламентуються Порядком опитування здобувачів щодо якості освіти та освітнього процесу у ХДУ (<https://tinyurl.com/5kvptbps>) щодо якості викладання та змістове наповнення освітніх компонент. Проаналізувавши результати опитувань 2 семестру 2019-2020 н.р., розробники освітньої програми внесли певні зміни до наповнення ОП, а саме: збільшення кількості годин на вивчення фахових дисциплін; урізноманітнення та вдосконалення форм проведення дистанційних занять. У Херсонському державному університеті діє електронний сервіс анонімного опитування KSU Feedback (<https://tinyurl.com/47yb3wny>), куди кожен охочий може написати свої побажання, пропозиції чи зауваження. По-друге, студентів регулярно запрошують на обговорення та перегляд ОП, що зазначили на онлайн-зустрічі здобувачі вищої освіти. Документальним підтвердженням залучення є протоколи засідань кафедри, які розміщені на сторінці кафедри на сайті університету і є у відкритому доступі. Органи студентського самоврядування, які діють згідно з Положенням про студентське самоврядування ХДУ (<https://tinyurl.com/3s7cvx6z>), поінформовані про свою роль у внутрішньому забезпеченні якості освіти, оскільки про це йдеться у документі, який регулює їхню діяльність. Відповідно до «Внутрішньої системи забезпечення якості освіти ХДУ», принципи та особливості якої оприлюднено на сайті університету (<https://tinyurl.com/y46v5rau>), члени ОСС мають можливість долучатися до робочої групи щодо оновлення та вдосконалення ОП. Під час онлайн-зустрічі зі студентським самоврядуванням, ЕГ з'ясувала, що представники органів студентського самоврядування не долучалися до перегляду саме цієї ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час онлайн-зустрічі з роботодавцями ЕГ впевнилася у тому, що вони активно співпрацюють з кафедрою української філології та журналістики, беруть участь в обговоренні та оновленні ОП (<https://tinyurl.com/wdbb7tju>). Наприклад, під час оновлення ОП у 2019 році (витяг з пр. 1, від 23 серпня 2019 року), Сак О.Г., завідувач відділом рідкісних видань Херсонської обласної універсальної бібліотеки ім. О.Гончара, внесла пропозицію щодо введення іноземної мови до ОК цієї освітньої програми; Кнорр Н.В. запропонувала включити до освітньо-професійної програми основну компоненту «Культура українського мовлення» «Орфографічний практикум». Між університетом та організаціями роботодавців укладено угоди про проходження виробничої практики, під час якої здобувачі вищої освіти мають змогу практично реалізувати свої знання. Також роботодавці виступають як члени атестаційної комісії здобувачів ОП, як рецензенти кваліфікаційних робіт. У ході інтерв'ювання роботодавці відзначили високий професіоналізм здобувачів вищої освіти цієї ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У Херсонському державному університеті діє Сектор сприяння працевлаштування студентів та випускників на базі Гуманітарного відділу, інформація про діяльність якого є доступною на сайті університету (<https://tinyurl.com/6xztk3em>). Керівниця відділу Жмак Л.А. у ході інтерв'ювання не змогла навести конкретних прикладів працевлаштування випускників саме цієї ОП. На факультеті налагоджена внутрішня система збору інформації щодо працевлаштування випускників. Однією з особливостей цієї ОП є окремий веб-сайт Асоціації випускників факультету української філології та журналістики (<https://tinyurl.com/p4j3bk5v>). Метою сайту є збір актуальної інформації щодо кар'єрного шляху випускників. На факультеті налагоджена внутрішня система збору інформації щодо працевлаштування випускників. Однією з особливостей цієї ОП є окремий веб-сайт Асоціації випускників факультету української філології та журналістики (<https://tinyurl.com/p4j3bk5v>). Метою сайту є збір актуальної інформації щодо кар'єрного шляху випускників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Процедура розробки, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм визначена у Положенні про освітню програму ХДУ (<https://tinyurl.com/4wnd4dwn>) та регламентується Внутрішньою системою забезпечення якості освіти ХДУ. За останні роки функціонування цієї ОП під час внутрішніх аудитів вагомих недоліків не виявлено. Внаслідок оновлення нормативної бази Університету, були внесені певні зміни до ОП, а саме: дипломну роботу замінено на кваліфікаційну; введено перевірку кваліфікаційних робіт на унікальність тексту; введено силабуси ОК тощо. Співробітники навчально-методичного відділу перевіряють робочі програми та силабуси навчальних дисциплін, і результати перевірки передаються на засіданні кафедри, з метою обговорення та усунення недоліків.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Зважаючи на Відомості про самооцінювання, онлайн-зустрічі з фокус-групами та вивчивши сайт ХДУ і факультету української й іноземної філології та журналістики, ЕГ може зробити висновок, що рекомендації, сформульовані експертною групою під час минулої акредитації, були у достатній мірі враховані, серед них: створено профілі викладачів у Google Scholar, Semantic Scholar, ORCID; проводиться рейтингове оцінювання НПП та враховуються показники діяльності НПП ХДУ, який бере участь у конкурсі на заміщення вакантної посади; НПП беруть участь у формальній і неформальній освіті тощо. Також варто зазначити, що підвищилася активна участь стейкхолдерів під час оновлення та перегляду цієї ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час онлайн-зустрічей ЕГ переконалася, що в усіх учасників освітнього процесу Херсонського державного університету сформована культура якості освіти, підтвердженням цієї тези є: проведення регулярних опитувань здобувачів вищої освіти щодо якості та змісту навчальних дисциплін; залучення студентів та роботодавців до систематичного перегляду та оновлення ОП. Протоколи засідань робочої групи цієї ОП розміщені на сайті кафедри та є доступними для всіх (<https://tinyurl.com/wdbb7tju>). Академічна спільнота регулярно аналізує пропозиції, зауваження та результати опитувань усіх стейкхолдерів, що сприяє вдосконаленню та оновленню цієї ОП. Усі учасники освітнього процесу усвідомлюють важливість дотримання академічної доброчесності, оскільки вона є однією з важливих складових якості освіти, дотримуються Кодексу академічної доброчесності, що знайшло підтвердження під час спілкування зі всіма фокус-групами.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильними сторонами цієї ОП є те, що в Херсонському державному університеті діє Внутрішня система забезпечення освіти. Здобувачі та роботодавці активно залучаються до перегляду та оновлення ОП. Регулярні опитування здобувачів вищої освіти сприяють вдосконаленню організації та наповнення освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Недостатнє залучення органів студентського самоврядування до перегляду та оновлення ОП. Рекомендуємо активізувати залучення представників ОСС. Також рекомендуємо започаткувати практику організації внутрішніх аудитів, які сприятимуть ефективнішій діяльності робочої групи щодо розробки ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Загалом ОП відповідає Критерію 8. У ході експертизи виявлені недоліки є несуттєвими, тому ЕГ оцінює Критерій 8 на рівень В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час онлайн інтерв'ю зі стейкхолдерами було досліджено, що в ЗВО визначені чіткі та зрозумілі правила освітнього процесу із врахуванням прав та обов'язків усіх учасників. Нормативно-правові документи, що регулюють усі аспекти освітнього процесу, розміщено в публічному доступі на офіційній сторінці ЗВО: "Положення про організацію освітнього процесу в ХДУ" (<https://cutt.ly/BgObByv>), "Правила внутрішнього розпорядку" (<https://cutt.ly/SgObB4x>), "Статут ХДУ" (<https://cutt.ly/4gObNO6>), "Колективний договір" (<https://cutt.ly/xgObjss>); "Декларація корпоративної культури ХДУ" (<https://cutt.ly/ugObMui>); інші положення відділу забезпечення якості освіти (<https://cutt.ly/5gObY7o>). Однак ЕГ зауважує: щоб переглянути окремі із наведених документів, їх автоматично завантажує на персональний комп'ютер користувача без можливості попереднього перегляду, що створює певні незручності в роботі з сайтом ХДУ. Під час бесід з різними фокус-групами ЕГ мала можливість пересвідчитися у достатньому рівні обізнаності учасників освітнього процесу з нормативно-правовою документацією, що регулює освітній процес у ХДУ.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОПП на 2020/2021 навчальний рік було оприлюднено на сайті ХДУ. На цій самій сторінці розміщено відгуки, рецензії, обговорення ОПП "Філологія (Українська мова та література)" першого (бакалаврського) рівня. Проект ОПП для вступників 2021/2022 н.р. ще не розроблено. У п.4.1. "Положення про освітню програму ХДУ" (<https://cutt.ly/ggOQqXV>) зазначено, що перегляд ОПП має відбуватися не рідше одного разу за два навчальних роки, а у п.3.5.2.2. зазначено, що строк розміщення проекту ОП на вебсторінці офіційного сайту Університету для громадського обговорення має бути не менше одного календарного місяця.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному вебсайті ХДУ в рубриці "Акредитація ОПП" розміщено точну та достовірну інформацію про ОПП "Філологія (Українська мова та література)" для вступників 2019 р. та 2020 р., навчальні плани підготовки за 2019 р. та 2020 р. (<https://cutt.ly/FgOQpVZ>) з активними посиланнями, перейшовши за якими можна отримати відомості про її цілі, результати навчання та освітні компоненти. Крім того, на цій самій сторінці запропоновано також робочі програми, силабуси та навчально-методичні комплекси дисциплін усіх ОК.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

1. Правила щодо прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу чіткі, зрозумілі, оприлюднені на сайті ЗВО. 2. Обсяг інформації про чинну ОПП, розміщений у вільному доступі на сайті ХДУ, достатній для того, щоб забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців - щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

1. Рекомендуємо удосконалити серверні можливості офіційного сайту ХДУ, зокрема переглянути спосіб прикріплення документів до лінків на них з метою усунення їх автоматичного завантажування на персональний комп'ютер користувача без можливості попереднього перегляду, що створює певні незручності в роботі з сайтом ХДУ. 2. Рекомендуємо також завершити роботу з реорганізації офіційного сайту ХДУ, унормування назв усіх структурних підрозділів новоствореного факультету української й іноземної філології та журналістики з метою уникнення розбіжностей у достовірності інформації. Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Повна відповідність вимогам до освітньої діяльності за Критерієм 9. Удосконалення серверних можливостей сайту ХДУ та завершення упорядкування назв структурних підрозділів, що зазнали реорганізації, відповідно до нормативних документів ХДУ є питанням часу, що може бути якнайшвидше удосконалено. Наразі зазначені недоліки суттєво не впливають на якість освітнього процесу за ОПП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B

Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Похилюк Олена Миколаївна

Члени експертної групи

Загнітко Анатолій Панасович

Дяченко Наталія Миколаївна

Федик Тамара Олександрівна